

lere maa betale den Slags Ting og overhovedet alle Ydeler i Penge, end levere dem in natura. Det er altsaa kun for yderligere at henlede Opmærksomheden paa det nævnte Punkt, at jeg har tilladt mig at fremsætte disse Bemærkninger.

B. Solum: Jeg er noget bange for, at man, hvis man vil gaa til at undersøge Forholdene paa de forskjellige Pladser, kommer helt bort fra Principet, og det vil vistnok blive vanskeligt at faae en Lov, som kan stjelne lige i saa Henseende. Det er ganske vist, at der navnlig i Sjælland er stor Forskjel paa det Korn, der bliver frembragt, især med Hensyn til Vægten, men det er ligesaa vist, at man i de magre Egne, hvor man skal levere sit Korn in natura, er allermost misfornøjet med denne Levering. Det er nemlig blevet en almindelig Skik, at de Handlende, Kjøbmændene, forlange en Vare af mindst den og den Vægt, men man har ofte uhyre Vanskelighed ved at levere en saadan Vare, og derfor vil man langt hellere give lidt mere for at undgaa disse Bryderier. Jeg er bleven overrasket ved at høre, at Kjøbmænd skulde have afsluttet Kontrakter, hvorefter Prisen endog, som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Nskjer) sagde, gif 2—3 Mk. over Kapitelstarten. Det er mig ikke bekendt, at nogen saadan Handel er bleven afsluttet, og jeg er bleven ikke lidt overrasket ved at høre, at noget Saadant har kunnet finde Sted, fordi jeg tror, det er en almindelig Grundsetning, at en Tiendeyder ikke kan tvinges til at levere Korn af anden Beskaffenhed end det, han avler. Som Følge deraf synes det mig høist forunderligt, at nogen Kjøbmand skulde turde gaa ind paa at afslutte en Afford, hvorefter Prisen endog gif over, hvad Kapitelstarten er. (Steenstrup: Na, jo!). Det ærede Medlem siger: „Na, jo!“ og jeg drager ikke i Tvivl, at noget Saadant har fundet Sted, men jeg siger kun, at det forunder mig, og det begrundet nepot det Uheldige i, at Nogen skal levere Korn in natura, thi naar en Kjøbmand afslutter en saadan Handel, kan han i Almindelighed ikke staa sig derved, uden at han faar den bedste Sort Korn. Dernæst er der talt om Opmaaling. Jeg skal vende feile meget, om ikke det, at man har erhvervet Ret til Opmaaling er begrundet i, at man har Ret til at fordrø et saa stort Maal, at man kan beregne Svind; men deri ligger efter min Opfattelse ingen Ret for Vedkommende til, at Opmaaling, naar en Afsløsning skal finde Sted, ogsaa skal beregnes. Tienden kan ikke være Andet end Lønde; der kan ikke være Tale om Opmaaling, uden at man kommer i det Tilfælde, at Vedkommende kan tvinges til at beholde Kornet et vist Tidsrum og saa kan faae noget for Svind, men derimod forekommer det mig, at saasnart der er Tale om Beialing i Penge, maa Spørgsmaalet om Opmaaling falde bort. Jeg vilde have reist det samme Spørgs-

maal, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) fremsatte, idet jeg virkelig havde ventet at høre Noget fra Regjeringens Side om, til hvilket Resultat den var kommen med Hensyn til de Dplysninger, man i sin Tid forlangte om Tiendens Afsløsning. Jeg vil derfor slutte med den samme Opfordring, som den ærede Rigsdagsmænd fremsatte til Regjeringen, nemlig om den ikke kunde se sig i Stand til at meddele de Dplysninger, som den Gang bleve indhentede med Hensyn til denne Sag.

Indenrigsministeren: Smod det Princip, der er nedlagt i dette Lovforslag, kan jeg lige saa lidt som ærede Medlemmer have Noget at indvende. Det maatte jo i det Hele taget anses for ønskeligt, om man kunde komme dertil, at saadanne Ydeler in natura bleve afløste med Pengeydeler; men jeg beder dog erindret, hvilke Forhold det er, som her foreligge. Da man i Aaret 1810 besluttede sig til at afløse alle Ydeler af Tienden i Kjørven og at lade en Ydelse af Korn in natura eller en Pengeydelse efter Kapitelstart træde i Stedet derfor, indrettede man denne Forordning saaledes, at man paalagde Yderne og Modtagerne at komme overens om, hvorledes de vilde afløse den ældre Ydelse i Kjørven med en Ydelse af de i Forordningen nævnte Arter, som ogsaa her i Lovforslaget omhandles. Det blev altsaa derved anerkjendt, at det er et Forhold af væsentlig privatretlig Karakter, hvorom der her er Tale, og der er vel næppe Nogen, som vil negte, at det for Konge- og Kirketiendens Vedkommende i ethvert Tilfælde er saa at sige af en rent privatretlig Karakter. Man henviste altsaa de Vedkommende til Overenskomst, og uagtet disse just ikke gif frem med den Hurtighed, man kunde ønske, ventede man dog lige til 1852, inden man tog den Bestemmelse, at den Ret, der var tilbage af Ydeler i Kjørven, nu skulde afløses og overgaa til en af de nævnte Ydelsesmader, som her er nævnt, og selv i denne Lov holdt man principielt paa, at Parterne skulde komme overens om at ordne dette Forhold. Naar man altsaa nu vil gjøre en Forandring i et Forhold paa et væsentlig privat Omraade, maa vi — det vide vi Alle — tage Hensyn til Grundlovens § 82, men mange ærede Medlemmer have allerede her fremhævet, at der er en Forskjel mellem Verdien af Kornlienden in natura og den Pengeydelse efter Kapitelstart, som skulde træde i Stedet derfor. Det er fremhævet, og jeg kan ganske bekræfte det, at der paa de fleste Steder, navnlig paa Derne, er en Forskjel af nogle Mark mellem Verdien af Tienden ydet in natura og en Pengeydelse efter Kapitelstart; der gives i Reglen imellem 1 og 2 Mark mere for Kornet in natura, og der fremkommer altsaa et ligefremt Tab for den Modtager, som efter en i Denhold til Lovgivningen afsluttet Overenskomst med Yderen nu